

Végh Antal professzor 85 éves

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság elnöksége, a Gyógyszerészet szerkesztői és olvasói nevében tisztelettel köszöntöm a 85 éves dr. Végh Antal egyetemi tanárt, lapunk megindítóját és sokáig főszerkesztőjét, a felszabadulás utáni Gyógyszerészeti Társaságunk alapjainak lerakóját, majd volt elnökét, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának volt dékánját, a Gyógyszerészeti Kémiai Intézet első igazgatóját, gyógyszerész generációk tanítómesterét, Professzorát.

Tanítványai, kortársai, munkatársai és barátai jól ismerik Végh Antal professzor életútját, a gyógyszerésztudományi kar fejlesztésében kifejtett érdemeit; törekvéseit a magyar gyógyszerész-társadalom összefogásáért tett úttörő szervezési, tudományos és szakszervezeti munkásságát; a magyar gyógyszerkönyvek továbbfejlesztése során kifejtett irányító tevékenységét. Az ötévenkénti jubiláló évfordulók írásai részletekbemenően számbavesszik az egy év híján félévszázados egyetemi és közéleti pályafutását. Ha árnyaltabban kívánjuk látni múltunkat, Végh Antal professzor készséggel segítségünkre van. Így volt ez két évvel ezelőtt, a Than Károly tanítvány Ekkert László centenáriuma, és most a szintén Than tanítvány, Winkler Lajos születésének 125. évfordulóján, színes előadásai révén gazdagodott eminens nagyjainkról alkotott képünk. De említhetem a most megjelent Ph. Hg. VII., a „Septima” ismertetésének bevezetőjében, az elmúlt 50 év legfontosabb eseményeit felidéző tanulságos írását is. A múlt mindig szülője a jelennek, és az új, korszerű gyógyszerkönyvünk egyúttal már a jelent és a jövőt is jelenti, ebben elévülhetetlen érdem a klasszikusok mértéktartá-

sát folytonosító Végh Antal professzoré, aki a szerkesztőbizottság munkáját elnökként koordinálta.

Végh Antal professzornak volt és van mindig mondanivalója a mának és az utána következőknek is. Erről tanúskodik tavaly 1987 októberében az egyetemi ünnepség keretében, a gyémánt díszoklevelelnek átvételekor mondott beszédéből kiemelt és itt idézett rész is:

... mi, gyémánt diplomások, gimnáziumi tanulmányainkat még az első világháború elején, Ferenc József korában kezdtük... Valamennyien belekerültünk a két világháború viharába, sokan közülünk átérték annak még emberirtóbb borzalmaait is, de mi a sors különös kegyeltjeiként itt állunk most... mint az elmúlt két, sőt három emberöltő tanúi... Korosztályunk nemesak a politikai, a társadalmi, a mindennapi életben végbement világtörténelmi idők és változások tanúi, hanem közvetlen tapasztalta és érzékeli azt a soha nem képzelt változást, amit a természettudományok káprázatos fejlődése mind a gyógyítás, mind a gyógyszerelés gyakorlatában hozott. Mindez szárnyat adott nemcsak a gyógyító molekulák megtervezésének,

hanem azok hatásos gyógyszerre feldolgozásának, vagyis hogy azok milyen, a gyógyítás szempontjából legkedvezőbb gyógyszeralakban legyenek bejuttathatók a szervezetbe... Mi a több generációt átélő élettapasztalattal rendelkező ezüstös fejű öreg diákok mindezeknek lelkünk mélyéből örvendünk, de méginkább örvendünk annak, hogy napjainkban egyre konkrétan fogalmazódik meg a prevenció szükségessége. Ma már az a jelmondat, miszerint „legfőbb érték az ember”, oda fejlődött, hogy legfőbb érték az „egészséges” ember. Vagyis nemcsak az egészség helyreállítása, hanem a betegség megelőzése is éppen olyan fontos. Ezzel azonban mind az orvosi, mind pedig a gyógyszerészeti hivatás új feladatkörrel, az egészségügyi felvi-

lágosítással bővül. Éppen ezért az egészség megóvás társadalmi programjához mi öregek is szívvel-lélekkel csatlakozunk, és azt, fogyó erőinkhez képest támogatunk... Fülünkben zsong még a régi diákdal, a „Gaudeamus igitur” mélabús dallama. Elgondolkodva a dal szövegén,... Gaudeamus igitur juvenes dum sumus, tehát örvendjünk, míg ifjak vagyunk, mert post jucundam juventutem, a fiatalság kellemessége után, nos habebit humus, a földé leszünk...”

A jubiláló *Végh Antal* professzor úrnak tisztelettel és szeretettel kívánunk életének ezen jelentős évfordulóján erőt, jó egészséget, további töretlen jó kedélyt, örömet hivatása további műveléséhez és a magánéletben egyaránt.

A GYÓGYSZERKÉSZÍTMÉNYEK TÖRTÉNELMI MEGHATÁROZOTTSÁGA

Baumann D., Ch. Friedrich és H. J. Seidlner: Die Pharmazie 41, (11), 806—810, (1986).

Jelenleg a gyógyszerkészítmények kutatása területén még nem ismeretesek teljes mértékben azok a törvényszerűségek, amelyek alapján határozott hatáspecifikus gyógyszert fejleszthetnek ki. A gyógyszerkutatásban nagyon lényeges tipikus modellt találni, kifejleszteni, mely megfelel a „szerkezet és hatás” problémakörének. Az élő és élettelen természetre, valamint az állati és emberi szervezetre vonatkozó múlt történelmi felismerései, okozati, működési, szerkezeti törvényszerű összefüggései a gyógyszerek felfedezésében fokozatosan érvényesülnek. A szerzők rövid átfogó gyógyszer-történelmi leírást adtak az ókortól napjainkig: A gyógyszerként alkalmazott anyagok tisztaságáról, minőségéről, hatástani csoportosításukról, hatásmechanizmusokról, alkalmazási módjukról, valamint az egyes gyógyszerformák kialakulásáról. A legjelentősebb szakirodalmi hivatkozások beépítésével rövid összefoglalót kapunk a gyógyszerész-történetből. A gyógyszerkészítmények történelmi szerepének ismerete ösztönző és gondolatébresztő hatással van a gyógyszerkutatásra (27).

Bisztránszkyé

SZIVAROZÁS ÉS PIPÁZÁS ÖSSZEFÜGGÉSE, A SZÍVINFARKTUSAL FIATAL FÉRFIAKNÁL

Kaufman D. W. és mtsai: Brit. Med. J. 294, 1315—1316 (1987)

Sok olyan dohányzó, aki cigarettázik, vált át szivarra vagy pipára abból a megfontolásból, hogy ezzel óvja az egészségét. Az USA-ban vizsgálták ennek eredményét. 572 szívinfarktust szenvedett férfit és 934 egyéb okból kezelt beteget hasonlítottak össze. A férfiak 40—54 évesek voltak és két csoportba osztották őket: az egyik csoport sohasem szívott cigarettát, a másik régebben cigarettázott, de legalább 2 éve abba hagyta. Az első csoportban azon férfiak infarktus-kockázata, akik nem szívtak többet napi 4 szivarnál, alig volt nagyobb, mint az egyáltalán nem dohányzóké. Az 5 vagy ennél több szivart szívók eredménye nem volt egyértelmű, mert a relatív kockázatuk ugyan nőtt, de nem szignifikánsan. A másik csoportban a napi 4 szivarnál nem többet szívók (vagy pipázók) kockázata ugyancsak nem szignifikánsan emelkedett, viszont az 5 vagy ennél több szivart szívó volt cigarettázók kockázata a négyeszeresére növekedett a nemdohányzókkal szemben.

A kutatók az okot abban vélik látni, hogy azok, akik korábban cigarettázottak, sokkal intenzívebben szívják le a füstöt mint azok, akik nem. Így a cigarettáról a szivarra vagy pipára való váltás aligha jelent egészséges alternatívát.

Kempler